Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12·50 din., četrt leta 6·30 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din. Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne objave primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.
Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

18. številka MARIBOR, dne 19. aprila 1923. 57. letnik.

Naše prvo gospodarsko delo.

Dne 18. marca smo z volnimi krogljicami pokazali, da smo Slovenci narod zase. Sami si hočemo gospodariti, sami si rezati kruh. Vsi volilni napori centralističnih strank, ki so se izražale ne le v besni agitaciji od moža do moža, ampak v ogromnem tratenju narodnega denarja za časopise, plakate in letake, s katerim so preplavljali Slovenijo in nastiljali ceste in pota, so ostali brez upliva. Narod se ni dal premotiti niti od izdanih milijonov, niti od obljubljenih krav. Gospodarsko zanimivo pa je vprašanje: Kdo bo plačal ogromne volilne izdatke naših nasprotnikov?

Radikali so imeli na razpolago državni mošnjiček. Da jim ne bi hodili tudi demokrati in samostojneži v koruzo, so se jih znebili pred volitvami. Tem laglje so potem viničarjem in drugim obljubljali težke milijone in breje krave. Samostojni in liberalci pa so živeli od svojih posojilnic, hranilnic in bank. Tisoče in tisoče, milijone so dali na razpolago ti zavodi za volitve in še vedno dajajo za Sokole in orjunce. Ako bi delali ti zavodi samo z denarjem liberalcev in samostojnežev, socialdemokratov in republikancev, ne bi rekli ničesar. Vsak naj razpolaga s svojim imetjem kakor hoče. Žalostno pa je, da je morda polovica vsega denarja v teh zavodih iz ljudskih žepov. Z ljudskim denarjem so delali protiljudsko politiko na škodo slovenskega naroda. Marsikateremu volilcu, ki je vrgel kroglico v drugo škrinjico, se bodo sedaj odprle oči in s strahom se bo vprašal: Ali nisem tudi jaz podpiral centraliste s tem, da imam denar v njihovih zavodih? Pojdi in izbriši ta madež, vzdigni denar in ga naloži v slovenske narodne zavode, kojim načeljujejo možje, o katerih si prepričan, da ne bodo nikdar izdali naroda za skledo centralistične leče. S tem boš oslabel sovražnike, svojce pa podprl in okrepil, da bodo zamogli še bolj uspešno delati za narod. Denar je sveta vladar, pravi pregovor. Ne dajmo torej našim sovražnikom vlade, s pomočjo našega denarja. Samo poglej, kako lepo delujejo naše domače posojilnice, kako uradujejo naši možje. Vsi člani jamčijo s celim svojim premoženjem za tvojo vlogo, ki je popolnoma varna. Ako si v sili, ti postrežejo vsak hip, po nizki obrestni meri. Seveda te bodo vabile nasprotne posojilnice in banke, češ, pri nas dobiš dvakrat večje obresti. Vprašaj jih, koliko obresti pa zahtevajo za posojilo? In ako si danes v srečnem položaju, da lahko vložiš 10.000 ali 20.000 K., ali veš sigurno, da čez leto ali dve leti ne boš rabil kredita? Ali se boš upal potem v domačo posojilnico, ko si prej iz gole sebičnosti podpiral nasprotno? Sosedi bi se ti lepo zahvalili za tako ravnanje in bi ti rekli: Kjer si vlagal denar, tam vzemi tudi posojilo. To ne gre, da bi pri liberalcih nalagal, v sili pa prosil za našo pomoč. Naše kmetsko življenje se suče tako, da nikdar ne vemo, kedaj bomo rabili posojilo. Blagor nam, ako ga dobimo potem po 6 ali 7 odstotkov. Samo poglejmo nekoliko okrog sebe in preštudirajmo razne panoge našega gospodarstva. Na Ptujskem polju so naši kmetje imeli med vojsko lepe dohodke od krompirja; celo repa jim je nesla lepe stotake. Na stotine vagonov se je naložilo in odpeljalo v velika mesta. Ta vir dohodkov je danes precej usahnil. Vinogradi so tudi bili do sedaj lep vir dohodkov, odslej pa morda ne bo več, ker se vino ne bo moglo prodati. Kdor je imel doslej naložen kapital v posojilnici, ga bo kmalu porabil in začel iskati kredita. Danes se kaže, da ima les lepo bodočnost. Kmetje in posestniki, ki imajo polne šume, bodo veseli, kakor so bili veseli naši vinogradniki, ko so meli polne kleti. Ko se pa bodo začeli racionelno izkoriščati ogromn gozdni zakladi po južnih delih države in bo izginil prometni zastoj, pa bo morda tudi za posestnike šum izginil zlati čas. Cena živine se kaj naglo spreminja! Danes je gospodar na konju, jutri nima toliko, da bi kupil prase. V dobrih in slabih časih pa morajo biti naše posojilnice tiste stranice slovenskega gospodarskega organizma, v katere se izliva ves denar in iz katerega črpajo naše gospodarske sile zopet moč v slabih časih. To pa je le mogoče potom izborne organizacije, in to imamo, hvala Bogu! Vse naše posojilnice so organizirane v Zadružni zvezi v Ljubljani, ki regulira denarni obtok, kakor človeško srce kri. Ako zboli roka ali noga, ali kaki drugi del telesa, pošlje srce takoj v zboleli del večjo množino krvi da ozdravi in služi še dalje celoti. Tako deluje naša denarna centrala v Ljubljani. Kjer pešajo gospodarske moči našega naroda iz kateregakoli vzroka, in prosijo kredita, ga dobijo od Zadružne zveze v Ljubljani potom domačih posojilnic. Ko pa pridejo zopet boljši časi, je vsakega zavednega gospodarja sveta dolžnost, da vlaga preostali izkupiček gospodarstva v domačo posojilnico, da pride denar potom centrale zopet tje, kjer morda druga panoga našega gospodarstva trpi. Tako pomaga Štajerc Kranjcu, Dolenjc Goričanu, posestnik gozdov vinogradniku, poljedelec živinorejcu, obrtnik kmetu, uradnik delavcu, narod — sebi. Samo tako bo slovensko narodno gospodarstvo ostalo zdravo, ker bi imelo iz sebe in po sebi dovolj moči in odporne sile na razpolago. Ves naš denar v domače posojilnice, kjer dobimo tudi kredit po nizkih cenah v času potrebe! Ne zamudimo prve stopnje našega gospodarskega dela!

Politični ogled.

Država SHS. Volitve so poverile zastopstvo Srbije Pašiću, Hrvatske Radiću, Slovenije Slov. ljudski stranki in Bosne Jugoslov. muslimanski organizaciji, katero vodi dr. Spaho. Na podlagi takih volilnih izidov so bili radikalci prisiljeni stopiti v dogovore z zastopniki Hrvatske, Slovenije in Bosne. Razgovori so se vršili med posameznimi skupinami na raznih mestih, skupno pa v Zagrebu koncem preteklega tedna.

Beograjska gospoda si je pogajanja in tudi sporazum predstavljala tako, kakor se je že od nekdaj vajena pogajati s protiljudskimi strankami, kakor so na primer demokrati. Mislila je, da bodo zastopniki Hrvatske in Slovenije za par ministrskih stolčkov vse podpisali ter tudi odobrili protinarodno politiko, pa morala je uvideti, da ima opravka s pravimi ljudskimi zastopniki, ki ne odnehajo od pravičnih zahtev svojih volilcev. V Zagrebu se je zahtevalo, da morajo radikalci najprej vse popraviti, kar se je doslej zagrešilo v kulturnem, upravnem in gospodarskem oziru. Hrvatske zahteve je narekoval Radič, slovenske dr. Korošec, bosanske pa dr. Spaho. Vse se je napisalo in podpisalo in vsaka skupina ima po en tak zapisnik predsporazuma ali pogojev, ki se bi morali izpolniti od radikalne ali srbske strani, da lahko pride do sporazuma. Čim prej izpolnijo radikali dane obljube, tim bolje, če jih pa požro, potem je za njih najslabše. V tem slučaju se morajo zopet vezati z demokrati in ob novih volitvah ne bodo več zastopniki Srbije.

Zapisnik zagrebškega predsporazuma je vtaknil g. Pašič v žep in sedaj odlaša in gleda na desno in levo. Od radikalskih zastopnikov v Zagrebu sprejete obveze so precejšnja pokora za radikalno stranko, pokoro delati ni prijetno, in zato bi en del radikalov rad nazaj v zvezo z demokrati, dočim hočejo drugi nadaljevati sporazum s Hrvati in Slovenci in se najdejo tudi tretji, ki premišljujejo, kako bi Slovence in Hrvate prevarili, izvabili od njih še kako pomoč, a pustili na stran vse dane obljube ter čas lepo porabili za nove volitve po novoprikrojenem volilnem redu.

Poskusijo lahko eno in drugo, če poteptajo dane obljube, imajo sami škodo in še večno sramoto, Slovencev in Hrvatov pa ne bodo tako lahko goljufali. To bi lahko videli že iz velikanskega shoda, ki se je vršil v nedeljo v Zagrebu. Iz cele Hrvatske se je zbralo krog 100.000 ljudi na obširnih ravninah zagrebške okolice, kjer se je kljub slabemu vremenu vršil veličasten shod od 11. ure dopoldne do 3. ure popoldne. Radič je razložil položaj v državi in pa potek razgovorov z beograjskimi odposlanci. Hrvat in Slovenec hočeta biti Srbu svobodna in enakopravna brata, tudi Srb-seljak hoče to, a beograjska gospoda ne pusti, ki svoj narod zapeljuje in hujska ter vrši najgrše in najsramotnejše delo s tem, da hoče brata bratu napraviti za blapca, da bi razprto in nezadovoljno ljudstvo lažje izmozgavala. Hrvatski pokret ni od včeraj, temveč ima svojo staro in slavno zgodovino ter po svoji kulturi tudi vizitkarto za celo Evropo. Hrvatski narod je do zadnjega diha za ruski narod, ceni pa tudi Nemce, ker so delavni, ker so se otresli carskega gospodstva in nočejo nikdar več proti malim narodom.

V zaključnem govoru je Radič govoril o obljubah, ki so jih dali radikali. Našteti jih ni mogel, ker so Srbi hoteli, da ne pridejo še v javnost, pristavil je pa, da Beograd lahko svoje obljube potepta, a da bo pri tem imel sam največjo škodo in zmedo, sporazum Hrvatov in Slovencev je pa tako močen, da bo znal varovati in izvojevati svoje pravice. — Kot zastopnik Slovencev se je oglasil na shodu poslanec SLS Brodar, ki je med navdušenim odobravanjem zagotovil Hrvatom zvestobo za zvestobo.

Za predsednika v ponedeljek otvorjene narodne skupščine je bil izvoljen radikalec dr. Peleš, obrazovali so se tudi posamezni klubi, kakor radikalski, demokratski, zemljoradniški, nemški in muslimanski. Za predsednika Jugoslovanskega kluba je bil soglasno izvoljen dr. Korošec, za podpredsednika dr. Sudarevič in prof. Sušnik, za tajnika pa K. Škulj in Geza Šiftar. Blagajnik je Janez Brodar. V permanentni odbor kluba so bili izvoljeni: dr. Hohnjec, Brodar, Gostinčar in dr. Kulovec. — Pucelj je sam in se potika okrog z dvema uskokoma iz Radičeve stranke, ker ga zemljoradniki ne marajo. Demokratski in radikalni poslanci so se hudo zmerjali, zemljoradniki so pa radikalcem klicali, da so ubijalci, ker so pri volitvah ubili zemljoradniškega agitatorja Baljiča. — Ko je bila prebrana ostavka vlade, so se poslanci med hrupom razšli.

Zvečer so orjunci v Zemunu napadli muslimanske poslance in policija je trpela, da je banda pred hotelom klela turškim poslancem Boga, grozila, da jih pobije ter metala kamenje v okna. Ko sta se drugi dan v skupščinskem predsedništvu pritožila dr. Spaho in dr. Korošec, so se nekateri radikalni poslanci še smejali.

Italijanski fašizem je hlinil veri in Cerkvi prijazno lice, da bi spravil razkol v italijansko ljudsko stranko ali popolare. Kongres popolarov je pa fašiste silno razočaral, ker je sijajno zmagal voditelj popolarov Don Sturza, ki fašizem odločno odklanja.

Proti francoski vladni politiki je ostro nastopil opozicijonalec Herriot, ki dolži vlado, da ogroža državo z velikim militarizmom, s slabo in nasilno politiko proti Nemčiji, z odtujavanjem od Anglije in pa s slabim finančnim gospodarstvom.

Društvo narodov. Svet društva narodov je začel z zasedanjem. Politični oddelek Društva narodov bode razpravljal pred vsem o pritožbi Madžarske proti Rumuniji radi ekspropriacije nepremičnin, ki so bile last onih prebivalcev v Rumuniji, ki so optirali za Madžarsko. Nato bo ta oddelek Društva narodov razpravljal o pritožbi Bolgarske nad gotovimi grškimi odredbami v Zapadni Trakiji. Nadalje se bo razpravljalo o bolgarskem predlogu, da naj se prenese kontrola Bolgarske v vojaškem oziru na svet Društva narodov, ker je po mnenju Bolgarske odveč, da bi se postavil garancijski komite, kajti Bolgarska je zadostila vsem svojim obveznostim, ki so vojaškega značaja in ki izvirajo iz mirovne pogodbe. Za tem pride na vrsto ureditev meje med Češkoslovaško in Madžarsko v rudarskem okrožju pri Salgo-Tarjan.

Tedenske novice.

Naše čitatelje opozarjamo, da so po mestih edino ti-le denarni zavodi naši: Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru, Stolna ulica, Ljudska posojilnica v Celju, pri «Belem volu«, Kralja Petra cesta, 1. nadstropje, Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuju. Vsi drugi denarni zavodi po teh mestih so liberalni. Nalagajte le pri naših denarnih zavodih denar, ker so najbolj varni!

Prošnja slovenskih vojakov iz južne Srbije na poslance naše stranke. Pretiranost, katero so začeli od početka volitev pa do danes nad nami Slovenci znašati (posebno z vojaki), smo prisiljeni, da si iščemo pomoči pri naših slovenskih braniteljih, v katere edino še imamo zaupanje. Da ne bom oviral čitatelja v čitanju, bom takoj prešel na stvar: Že dolgo let so se čitali v moji hiši slovenski časopisi: «Slov. Gospodar» in «Domoljub». Ker sta se mi ta dva časopisa priljubila že v mladosti, sem si jih naročil tudi semkaj v Macedonijo. A kljub temu, da je po ustavi dovoljeno čitati časopise vsakemu državljanu, to nam vojakom zabranjujejo. To zabranjevanje še pred volitvami ni bilo tako neznosno, ali kakor hitro se je obrnilo kolo sreče na zmago Slovenske ljudske stranke, so začeli najstrožje zabranjevati vsak slovenski časopis. Tako se godi vsem vojakom Slovencem. Evo vam moj slučaj: Ker sem vedno redno čital naročene mi časopise — katere je pa vedno prej prečital moj predpostavljeni, ne da bi dajal kakšne pripombe — ali čim je zmagala SLS, je vsako malenkost takoj vzel za krivico. Pred par dnevi me je poklical na odgovor, zakaj sem čital slovenske časopise in na tej osnovi me je obtožil kot politično sumljivega in dela na to, da zgubim svoj čin narednika in da se odpustim kot državnim koristim škodljiv. Obenem me je kaznoval z 20 dnevnim zaporom. — Tako živimo vsi Slovenci tukaj v Južni Srbiji, ker živimo, kakor pri nas živina v ograji. Ker pa imamo vsi veliko zaupanje v naše slovenske voditelje, zato jih prosimo vsi tukajšnji slovenski vojaki, da naj gledajo vsaj na to, da pridemo čim prej služit v naše kraje in da se zahteva od vlade naše zavarovanje.

Podčastniki in vojaki-Slovenci iz Skoplja.

Cerkvena pobožnost v Breznu ob Dravi. Sv. Miklavža častijo zlasti ob vodah. Prosijo ga pomoči v nevarnosti za življenje. Tako je tudi pri nas, več sto let stara, od papeža Klementa IX. l. 1669. z odpustki obdarovana bratovščina sv. Miklavža. Udje molijo vsaki dan eden oče naš k svetniku in darujejo na leto par soldov za svete maše ob določenih dnevih in za molitev ob nedeljah. Svojo «bratovsko nedeljo« imajo takoj po šentjurski (na Remšniku), torej letos 29. aprila. Takrat je dvojna služba božja, darovanje za brezniško cerkev, pobiranje udnine, vpisovanje družbenikov in kramarski sejem. Bog usliši priprošnje svojega služabnika-svetnika v blagor njegovim častilcem na duši in na telesu.

Smrt obmejnega Slovenca. Iz Pernic nad Muto nam poročajo: V pondeljek, dne 9. aprila je umrl po mučni bolezni Peter Golob, pd. Urh, posestnik na Mlakah, star komaj 40 let. Dolga huda bolezen želodčni rak mu je ugasnila luč življenja. Imel je lepo, z modernimi stroji opremljeno posestvo, 5 minut onstran meje. V razburjenih dneh vojaškega pohoda leta 1919 je moral z drugimi vred tudi on mnogo trpeti, a povračila ni dobil nikakega. Vse to bi se še kolikor toliko pozabilo, hujši udarec zanj je bila zagrešena državna meja. Nesrečne nove meje ni zakrivilo

tukajšnje ljudstvo, marveč kratkovidnost in lahkomiselnost onih gospodov v Ljubljani, ki so imeli leta 1920 moč v rokah. Posestniki trikota Sopota, Pernice in Sv. Jernej so gospodarsko uničeni. Pokojni Peter je imel krasne gozdove in hlev poln živine, a prodati se ne more ničesar, plačila v Avstriji so pa velikanska. Večkrat se je izrazil, dasi je bil dober Slovenec, da glede jezika naj bi šla meja kjerkoli, bodisi čez Sopoto ali nižje, toda v gospodarskem oziru spada ves Bistriški jarek k Dravski dolini. Ko je šlo za ureditev obmejnega prometa, je hodil Peter po zimi, beri in izgovori, v poldrugi meter debelem snegu po teh strminah doli do Bistrice, nato navzgor čez Radvanje in Sv. Lovrenc v Ivnik k obmejni komisiji ter zopet nazaj. In to ne samo enkrat. Vsled tega si je svoje že prej slabotno zdravje občutno pokvaril. Vrhu tega je moral prenašati obrekovanje nekaterih nasprotnikov domačinov. Ko je zadnje tedne ležal v postelji, ga sporo ni bilo poznati, tako ga je spremenila bolezen. Nekaj pred Veliko nočjo je rekel: pomlad je tu, a jaz ne bom več oral ne sejal. Kakor je bilo vse njegovo življenje vsikdar življenje pravega krstjana, tako je tudi veliki teden prejel ganljivo poslednjo popotnico in je bil njegov pogreb v sredo, dne 11. aprila prav lep. Dragi Peter, počivaj v obmejni zemlji, za katero si žrtvoval svoje zdravje in življenje, in naj bo enkrat za Te tukaj tudi veselo vstajenje!

Umrl je na Špičniku pri Svečini 14. t. m. posestnik in dolgoletni občinski odbornik Gašpar Gavbe. Blagopokojni je bil vzor vinogradnika in kletarja ter je bil kot tak tudi večkrat odlikovan z raznimi častnimi diplomami. Po dolgem trpljenju na svetu je 14. t. m. zatisnil za vedno svoje življenja trudne oči. Obmejni vinogradnik, počivaj v miru, žalujoči družini pa naše sožalje.

Redka starost. (Dopis od Št. Janža na Dr. polju). Dne 13. aprila t. l. je umrla najstarejša oseba v naši župniji g. Ivana Šnuderl mati g. Jožefa Šnuderl, hišnega posestnika v Mariboru in občinskega tajnika občine Lajtersberg. Dosegla je redko starost 91 let, bila je 30 let vdova. Spoštovani družini naše iskreno sožalje! Naj blaga rajnica v miru počiva!

Žalostne novice od Sv. Andraža v Slov. goricah. Skoraj neperestano je mrtvaški zvon pretekle dni pel svojo zadnjo pesem tukajšnjim župljanom. Po kratki in mučni bolezni je umrl gostilničar in posestnik Tomaž Toš, mož tihega značaja in skromen. Počivaj v miru! Komaj smo izročili materi zemlji njegovo truplo, se je pa razširila novica, da je morala v večnost mlada žena Marija Zorko, roj. Lovrenčič po le par dnevni bolezni in le po enoletnem srečnem zakonu. Na njej so se spolnile besede: Kakšno življenje, takšna smrt. Pred zakonom vzgledna Marijina družbenica in vrla članica naših katoliških društev, je imela najlepšo smrt. Nekoliko ur pred smrtjo si je zapela svojo Marijino pesem: «Ves, o Marija«. Umrla je na Marijino soboto in bila pokopana na spomin Marijinega oznanjenja, dne 9. aprila. Dolga vrsta župljanov jo je spremila k grobu, kjer so ji po poslovilnih besedah domačega župnika zapeli prav ginljivo slovo. Pokojna zapušča majhnega, šele 7 dni starega sinčka, ki ne bo nikdar poznal dobre mamice. Vživaj v večnosti tvoja blaga in za vse dobro vneta duša nebeško plačilo! V Vitomarcih pa je zatisnila svoje oči k večnemu počitku žena-mati Gera Požegar, objokovana od moža in edine hčerke. Vsem daj Bog večni mir in pokoj!

Kar dve osebi v eni hiši na mrtvaškem odru. V Oseku, župnija Sv. Benedikt v Slov. gor., so imeli pri Kozarovih, po domače pri Šimenovih, obenem dva mrliča. Umrl je stari prevžitkar Martin Kozar v 82. letu. Rajni je bil znan daleč naokrog kot poštena duša. Isti dan kot stari oče je umrla tudi hčerka sedanjega gospodarja Jakoba Kozar, komaj štiriletna Mimika. Staremu očetu in vnukinji je ugasnila luč življenja pljučnica. Naj Bog tolaži krščansko hišo!

Mladeniči — na marijanski shod v Celje! Letos bo na binkoštni pondeljek, 21. maja velik shod mladeniških Marijinih družb in drugih dobrih fantov iz cele Slovenije pri Sv. Jožefu nad Celjem. Ta dan mora biti dan velikih misli in velikih dejanj, Marijin dan in naš mladeniški dan. Ta dan hočemo javno in slovesno izraziti svoje globoko versko prepričanje in svojo udanost nebeški materi Mariji. Ta dan pa hočemo tudi videti naše mladeniške čete, naše vrle bojevnike. Od tega marijanskega shoda hočemo ponesti na dom srce polno navdušenosti, požrtvovalnosti in ljubezni do Marije, naše zaščitnice in za naše lepe, svete, mladeniške vzore! Zato mladeniči — na plan! 21. majnik, to je naš dan!

Organizacijsko gibanje v Celju. Po volilni borbi se je začelo pri nas živahno društveno življenje. Nedelja za nedeljo imamo kakšno prireditev. Na belo nedeljo so nas presenetili naši vrli delavci s Finžgarjevo igro «Razvalina življenja«. V nedeljo, dne 15. t. m. je krasno uspela orlovska akademija dijaške vrste. V nedeljo, dne 22. t. m. pa priredi pevski odsek Izobraževalnega društva svoj prvi koncert v Narodnem domu. Na sporedu so mešani in moški zbori priznanih skladateljev. Pridite poslušat, ne bo vam žal. Začetek točno ob pol 4. uri pop.

Celjsko pevsko okrožje priredi meseca junija veliko okrožno pevsko prireditev v Celju. Do sedaj je prijavilo svojo udeležbo že 8 zborov. Ako še želi kak zbor nastopiti, ki pa ni sprejel tozadevno okrožnico, naj nemudoma prijavi svojo soudeležbo, da se mu lahko takoj naznanijo skupne pesmi. Naznani naj število pevcev in kateri dve pesmi bo sam pel. Prijave pošljite na gosp. Franca Jeriča, Ljudska posojilnica, Beli vol.

Romarji, ki prihajajo na božjo pot k Sv. Jožefu nad Celjem. Lepa cerkev sv. Jožefa je bila pozidana od celjskih meščanov s pomočjo 10 okoliških občin l. 1680. Tokrat je namreč v Celju in okolici razsajala kuga, pa so Celjani in okoličani sezidali cerkev sv. Jožefa kot zaobljubno svetišče, ker jih je Bog na priprošnjo sv. Jožefa rešil kuge. To cerkev so pozneje dvakrat prenovili in sicer l. 1739 in 1825. Cerkev sv. Jožefa pa je danes posebno od zunaj potrebna prenovitve, kar bo pa pri sedanji draginji stalo zelo veliko in radi tega se predstojništvo misijonske hiše pri sv. Jožefu prav toplo priporoča romarjem, naj letos pripomorejo s prostovoljnimi denarnimi prispevki, da bo cerkev sv. Jožefa tudi na zunaj postala ponos Slov. Štajerske.

Ljudska posojilnica v Celju pri Belem volu je imela dne 15. t. m. svoj 16. redni občni zbor. Iz poročila načelstva posnamemo, da imela koncem leta okrog 30 milijonov vlog in je zrasla na vlogah v minulem letu za 10 milijonov. Stanje posojil je znašalo koncem leta 26 milijonov in se je zvišalo v letu 1922 za 13 milijonov kron. Čistega dobička je dosegla nad 171.000 kron. Denarni promet je znašal nad 207 milijonov kron. Iz tega kratkega poročila je razvidno, da je Ljudska posojilnica v Celju pri Belem volu nepričakovano lepo napredovala, da uživa med ljudstvom največje zaupanje in ugled in da je postala eden največjih zadružnih denarnih zavodov, včlanjenih pri Zadružni zvezi v Ljubljani. Priporočamo vsem slojem prebivalstva v celjskem okrožju, osobito pa pri kmetskem ljudstvu, da nalaga svoj denar le pri Ljudski posojilnici v Celju pri Belem volu in iščejo le pri njej posojila, ako ga rabijo, ker je ta posojilnica edino pravi kmetski zadružni denarni zavod v Celju. Pri njej je denar popolnoma varno naložen.

Javni shod obrtnikov v Mozirju. Žalostne gospodarske razmere v našem okraju, katerega obstoj leži v izboljšanju obrtnega in trgovskega stanu, so dale marsikomu že misliti, da ne more iti tako naprej. Raditega je sklenila Rokodelska zadruga v Mozirju v svrho razmotrivanja in organiziranja obrtništva prirediti javni shod v Mozirju, dne 29. t. m., popoldne točno ob 3. uri, v prostorih g. Strmšeka. Na shodu govori podpredsednik trgovske in obrtne zbornice in mogoče še kak gosp. poslanec. Obrtniki vseh strok naj se udeleže zanesljivo tega važnega shoda v svojem lastnem interesu! — Odbor Rokodelske zadruge v Mozirju.

Ljubico ustrelil, sebe pa težko ranil. Iz Bresternice pri Mariboru smo prejeli to-le žalostno poročilo: Minuli ponedeljek je pri nas ustrelil kmetski sin Anton Handl svojo nevesto Marijo Zajko z dvema streloma v prsa, nato pa je še pognal sam sebi dve krogli v prsa, a je še ostal pri življenju in leži v mariborski bolnici. Handlna je zasledovala žandarmerija radi posilstva nekega 10letnega dekleta in iz strahu pred kaznijo je sklenil samomor. Njegova nevesta Zajko mu je iz ljubezni sklenila slediti v smrt.

V mlaki so ga našli. Iz ptujske okolice nam poročajo: V novi vasi pri Ptuju so našli v petek, dne 13. aprila v jutro v mlaki udove Šafer Antona Kumer, trgovca s perutnino. Že v soboto, dne 7. aprila so ga iskali, ker niso znali, kam je izginil. Vzrok smrti ni znan. Je sam utonil, ali mogoče so ga drugi pijanega vrgli v mlako. Naj v miru počiva!

Ker so jo starši kregali, je šla v vodo. Mimuli pondeljek zjutraj so potegnili pri Majdičevem mlinu v Spod. Hudinji pri Celju iz vode delavko Ano Raušer iz Trnovelj pri Celju. Na veliko soboto so jo namreč videli njeni stariši, da je hodila okrog z nekim fantom in so jo radi tega upravičeno ošteli. Na veliko soboto zvečer je dekle zginilo neznano kam in šele po štirinajstih dneh so jo potegnili kot samomorilko iz vode.

Povodenj grozi Celju in okolici. Vsled nalivov zadnjih dni sta zelo narasli Savinja in Voglajna in ogrožata z veliko povodnjo mesto Celje in okolico.

Tatovi na delu. V trgovino g. Pergerja v Dobovi je vlomila te dni tolpa od 8 roparjev in odnesla manufakturnega blaga in čevljev v vrednosti 140.335 kron.

Umor v gozdu v Ločah, občina Sv. Andraž pri Velenju, Našli so 12. aprila 1923 mrtvega, neznanega moža. Mrtvec je ležal na listju in mahu. Oblečen je bil v modro srajco, sive hlače, zašite na zgornji levi hlačnici z modro krpo; hlače so bile prepasane z usnjenim pasom. Suknje in pokrivala ni imel. Mrtvi mož je moral ležati 3 do 4 dni v gozdu, bil je 172 cm. visok, slaboten človek, star 55 do 60 let, redkih, črnosivih las s plešo in pristriženih brk. Pri sodnem raztelesenju neznanega moža so ugotovili, da je bil umorjen: na levem sencu 11 mm dolga in 1.50 cm široka zevajoča okrogla rana, vrat je pa bil nad jabolkom prerezan z ostrim nožem in je rana dolga 12 cm in sega do hrbtenice. Kdo je umorjeni mož in kdo ga je umoril, ni znano.

Važno za naša bralna društva. Po vojni se je slovenskih povesti zelo malo pisalo, a še manj tiskalo in izdalo. Pomanjkanje dobrih povestnih knjig najbolj občutijo vrla naša bralna društva. Cirilova tiskarna si je stavila nalog, da bo odslej ponatisnila vsak podlistek iz «Gospodarja« in «Straže.« Ravnokar je izšel v Cirilovi tiskarni eden najlepših in najboljših romanov kot ponatis iz «Sttraže« in se imenuje «Gladiatorji.« Roman je iz prvih časov krščanstva, je po vsebini lep, zanimiv in zelo podučljiv ter obsega dva obširna dela. To izvrstno povest posebno toplo priporočamo našim bralnim društvom, naj si jo naročijo v Cirilovi tiskarni. Roman stane I. del 9 dinarjev, II. del 11 dinarjev s poštnino vred.

Nove Šmarnice za leto 1923 letos ne bodo nobene izšle, zato bodo čč. gg. dušni pastirji morali rabiti stare. Dobijo se še naslednje stare: 1. **Mariji, majnika kraljici.** Spisal M. Jurkovič za leto 1900. Din. 5.—. 2. **Marija, mati dobrega sveta.** Spisal dr. L. Gregorec, kanonik v Novicerkvi, za leto 1904. Din. 5.—. 3. **Devica verna.** Spisal J. Godec, za leto 1906. Vezana knjiga din. 8. 4. **Kraljica cerkvenega leta.** Šmarnice za leto 1919. Vezana knjiga din 8.—.

Poštenemu najditelju. Na glavni cesti od Gor. Bregonje proti Jurkloštru je bila zgubljena kožnata torbica z vsebino 2300 kron. Pošteni najditelj naj odda torbico z vsebino proti nagradi v župnišču Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah.

Gospodarstvo.

Artil. major v p. Burnik:

ŽIVALI, UGRIZNJENE OD STEKLIH PSOV — OZDRAVLJIVE!

Začetkom oktobra 1922 je ogrizel živinozdravniško dognano stekel pes zelo močno sinka mojega soseda v roko, mojo kravo pa v gobec. Čeprav se še tedaj ni vedelo, da je pes stekel, sem dečka in kravo takoj s sublimatovo vodo dobro izmil (desinficiral) in zavezal, dečka takoj poslal k zdravniku, slučaj pa javil občinskemu uradu. Še tisto opoldne je prišel živinozdravnik g. dr. Stegu, okrajni veterinarni nadzornik v Celju, k sosedu na dom ter povedal, da je pes, ki je ogrizel dečka in kravo, stekel in odredil, da mora sinko takoj v Pasteurjev zavod v Zagreb in tudi meni svetoval, kravo takoj odstraniti od drugih živali. Več sosedov mi je svetovalo, kravo takoj ubiti, češ, da je bolezen neozdravljiva in zelo nevarna. Ker sem pa prečital v zdravniški knjigi poglavje o pasji steklini, v kateri sicer nisem našel ničesar o zdravljenju živine, sem vse eno sklenil z obsodbo krave na smrt še počakati in sem se napotil z dečkom s prvim vlakom v Zagreb v Pasteurjev zavod z dobro nado, da je morda tudi za kravo zdravilo. Kakor hitro sem se prepričal, da je sinko v zavod pravilno sprejet in za prvo pomoč oskrbljen, sem takoj povedal g. ravnatelju zavoda dr. Gutschi-ju slučaj o kravi ter ga vprašal, ako bi bilo tudi tej pomoči. Zakaj pa ne, je odgovoril ljubeznjivi g. doktor. Sicer je zdravljenje živali še malo znano, pač pa sem jaz že več takih slučajev zdravil in sem prepričan, da so te živali zdrave! G. doktor mi je takoj obljubil narediti serum in že čez nekoliko ur sem se vesel odpeljal s serumom in navodilom za injekcije proti Celju. Poklican domači gospod živinozdravnik je po navodilih z injekcijami takoj že drugi dan pričel. Zdravljenje je trajalo približno 30 dni in nima žival dosedaj niti najmanjših posledic.

Pripomnim, da je bila krava visoko breja in je kljub injekcijam čisto normalno povrgla, torej se tudi v tem slučaju ni treba bati za žival. Danes sem prepričan, da imam v primeru s ceno krave s primerno malimi izdatki popolnoma zdravo kravo v hlevu, za kar se ravnatelju Pasteurjevega zavoda g. dr. Gutschiju tukaj še enkrat javno najtopleje zahvaljujem. Izdatki so bili: 1. Pot v Zagreb in nazaj. 2. Serum in ampule, približno 600 K. 3. Račun obiskov domačega živinozdravnika.

Kdor pa si nabavi malo injekcijsko brizgalno od 5 kub. cm vsebine ter je že videl, kako se dajejo injekcije pod kožo (ravno tako, kakor smo jih dobivali v vojski proti tifusu, koleri itd.), ta zdravi bolno žival lahko sam, ako razume točna pismena navodila g. dr. Gutschija ter si s tem prihrani izdatke za živinozdravnika. Vse eno pa priporočam, raje prepustiti celo delo večji roki domačega živinozdravnika, ki v takih slučajih gotovo tudi ne bo tako ogromno računal. Ker mi je dovolil g. dr. Gutschi, da smem javno razglasiti, da se v takih slučajih posamezni posestniki, posebno pa gg. živinozdravniki lahko obrnejo na tega g. doktorja, Pasteurjev zavod, bolnica milosrdnih sestara, Vinogradska ulica, je moja dolžnost, da tudi to objavim z namenom, koristiti našim vrlim kmetovalcem, da si v enakih slučajih ohranijo dragoceno živino s primeroma malimi izdatki. Serum se drži približno 6—8 tednov in ga hranimo v temnih, suhih, hladnih, ako mogoče enako temperiranih prostorih do 16 stop. R topline, torej pri nas najbolj v suhi sobi v omari za obleko.

O KOLOBARJENJU KMETIJSKIH RASTLIN.

Stremljenje umnega kmetovalca gre za tem, da s kolikor mogoče malimi stroški proizvaja čim več zemeljskih dobrin. V dosego najvišje produkcije pa ne zadostuje samo pravilna odbira semena in tal ter izdatno gnojenje, marveč je potrebno tudi, da vrstimo useve kmetijskih rastlin po nekem naprej izdelanem načrtu ali kolobarju. Izkušnje nas uče, da rastline večjidel slabo rode, če jih sejemo zaporedoma po več let na eno in isto njivo. Ravno tako vemo tudi iz izkušnje, da ni vse eno, ali sejemo pšenico za ržjo, ali pa za deteljo, če ravno je bila zemlja dobro obdelana in pognojena. Iz vsega tega sledi, da je pravilno kolobarjenje tudi znaten pripomoček k uspešnemu kmetovanju.

Pri kolobarjenju se nam je ozirati na razne okolnosti in sicer: Poznati moramo naravo in lastnosti posameznih rastlin, katere želimo vrstiti. Rastline z dolgimi in močnimi koreninami zahtevajo vse drugo zemljo, gnojenje in oskrbo, nego rastline s kratkimi, plitvimi koreninami. Prve izčrpavajo s svojimi dolgimi in globoko v zemljo segajočimi koreninami le spodnje plasti zemlje, doči mostanejo gornje plasti neizčrpane. Za takšnimi rastlinami bomo torej vrstili plitvo rastoče, da zemljo enakomerno izkoristimo in s tem dosežemo večji pridelek brez posebnih stroškov in truda.

Nekaterim rastlinam moramo močno gnojiti s svežim gnojem, da bolje uspevajo, druge pa zopet boljše rodijo na leto dni prej gnojenih njivah. Za korenstvo moramo močno gnojiti, dočim obrodi krompir bolje na leto dni prej gnojeni zemlji; vendar pa uspeva krompir prav dobro tudi na sveže gnojeni zemlji. Žito obrodi najbolje na več let poprej zagnojenih njivah. Gnojili bomo torej korenstvu in vsem okopavinam v prvi vrsti ter sejali nato žita brez gnojenja.

Vsaki rastlini je treba odločiti najpripravnejši prostor in sejati na gnoj rastline, ki zahtevajo gnojenje, vse druge pa se naj vrste tako, da pridejo gnoja manj